

Asia: VN/14961/2024

Lausuntopyyntö keskipitkän aikavälin ilmastosuunnitelmasta (KAISU3)

Toimenpideohjelma tavoitteiden saavuttamiseksi

Avovastaus

-

Liikenne

Avovastaus

Liikenteen päästövähennysten vauhdittamiseksi esitetään yhtenä politiikkatoimena kampanjaluonteista latausinfra-avustusta taloyhtiöille vuosille 2026–2027. Lisäksi ehdotetaan selvitettäväksi tarvetta ja mahdollisuutta jatkaa avustusta vuosina 2028–2030.

Valtion taloudellinen tutkimuskeskus (VATT) on toteuttanut selvityksen Suomessa vuosina 2018–2023 tarjolla olleista taloyhtiöiden latausinfra-avustuksista ”Latausinfra-tukien vaikuttavuuden arviointi”, johon myös ilmastosuunnitelmassa viitataan.

VATT:n selvityksen perusteella arvioimme, että taloyhtiöiden latausinfra-avustuksilla on ollut melko vähäinen vaikutus liikenteen päästöihin. Arvioitu päästövähennys on suhteellisen pieni ja kustannus päästötonnia kohti korkea (370–520 €/t CO₂-ekv). Analyysit viittaavat siihen, että suuri osa hankkeista olisi toteutunut ilman tukea, mikä heikentää toimenpiteen lisäisyyttä. Tuki on vaikuttanut lähinnä investointien ajoitukseen, ei niinkään niiden syntyyn. Lisäksi avustukset ovat painottuneet alueille, joilla sähköautojen nopea yleistyminen on luonut kysyntäpaineen latausinfra-asentamiseen. Tämä entisestään heikentää tuen vaikuttavuutta. Latausinfra-avustuksia ei voida pitää kustannustehokkaana keinona vähentää liikenteen päästöjä, eikä niiden jatkaminen esimerkiksi vuosien 2018–2023 mukaisessa muodossa ole perusteltua.

Ottaen huomioon Suomen talouden tilan, arviot aiemman avustuksen vaikuttavuudesta ja kustannustehokkuudesta sekä markkinatilanteen kehityksen, Kiinteistöliitto ei kannata esitettyä

politiikkatoimenpidettä taloyhtiöiden latausinfra-avustuksesta. Katsomme, että taloyhtiöiden latausinfra kehittyy jo nyt ripeästi markkinaehtoisesti, kun ladattavien autojen määrä jatkaa kasvuaan. Markkinaehtoinen toiminta ohjaa investoinnit sinne, missä latauspisteille on aitoa kysyntää.

Maatalous

Avovastaus

-

Rakennusten erillislämmitys

Avovastaus

Suomen Kiinteistöliitto kannattaa markkinalähtöistä lähestymistapaa ilmastonmuutoksen torjunnassa ja pitää päästökaupan laajentamista (ETS II) rakennusten erillislämmitykseen perusteltuna ja tarpeellisenä uudistuksena. Ennen ETS II -laajennusta noin kaksi kolmasosaa asuinrakennusten lämmityksen päästöistä on kuulunut päästökaupan piiriin kaukolämmön ja sähkölämmityksen myötä. Oman päästökauppajärjestelmän luominen erillislämmitykselle (ja liikenteelle) on ilmastotavoitteiden saavuttamisen kannalta kannatettava uudistus.

Valtaosa asunto-osakeyhtiöistä kuuluu kaukolämmön piiriin, mutta osa asunto-osakeyhtiöistä lämmitetään erillislämmityksellä. Esimerkiksi osa rivitaloista lämmitetään kevytpolttoöljyllä, ja mm. Itä-Suomessa on taloyhtiöitä, jotka lämmitetään maakaasulla. Sosiaaliseen ilmastorahastoon kerätään varoja ETS II -järjestelmän tuotoista, jonka piirissä myös nämä öljy- ja maakaasulla lämmitettävät asunto-osakeyhtiöt jatkossa ovat.

On huomionarvoista, että asunto-osakeyhtiöille ei ole tällä hetkellä tarjolla avustuksia energiatehokkuuden parantamiseen tai lämmitystavan vaihtamiseen.

Tällä hetkellä on kuitenkin epäselvää, voivatko mitkään asunto-osakeyhtiöt saada tukea lämmitystaparemontteihin tai energiatehokkuustoimenpiteisiin sosiaalisesta ilmastorahastosta.

Sosiaalisen ilmastorahaston tarkoitus on turvata, että puhdas siirtymä toteutuu oikeudenmukaisella ja sosiaalisesti kestäväällä tavalla. Asunto-osakeyhtiöissä asuu asukkaina ja osakkaina haavoittuvassa asemassa olevia henkilöitä siinä missä muissakin asumismuodoissa. Yhdenvertaisen kohtelun näkökulmasta on välttämätöntä, että myös erillislämmitteiset asunto-osakeyhtiöt kuuluvat tuen piiriin. Sosiaalisesti ja taloudellisesti tarkasteltuna olisi kestävämpiä, mikäli haavoittuvassa asemassa olevat omistusasujat erillislämmitteisissä taloyhtiöissä joutuisivat rahoittamaan muiden kiinteistönomistajien lämmitystaparemontteja ETS II:n kautta ilman oikeutta vastaavaan tukeen.

Kiinteistöliitto katsoo, että asuinkiinteistöjen omistajien yhdenvertaisuuden ja asuinrakennuskannan puhtaan siirtymän näkökulmasta on välttämätöntä, että erillislämmitteiset asunto-osakeyhtiöt voivat saada tukea yhtiön toteuttamiin energiakorjauksiin sosiaalisesta ilmastorahastosta. Lisäksi ETS I -piirissä oleville taloyhtiöille tulisi ottaa käyttöön vastaava tukimuoto.

Työkoneet

Avovastaus

-

Jätehuolto

Avovastaus

-

F-kaasut

Avovastaus

-

Teollisuus ja muut päästöt

Avovastaus

-

Kuntien ja alueiden ilmastotyö

Avovastaus

-

Kulutuksen hiilijalanjälki

Avovastaus

-

Julkiset hankinnat

Avovastaus

-

Muut poikkisektorit

Avovastaus

-

Suunnitelman ympäristö-, talous- ja sosiaaliset vaikutukset

Avovastaus

-

Muita huomioita

Avovastaus

-

Pylsy Petri
Suomen Kiinteistöliitto ry